

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

19. marts 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 152 (Alm. del) af 20. februar 2024 stillet efter ønske fra Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Spørgsmål

Det fremgår af regeringens 2030-plan »DK2030 – Danmark rustet til fremtiden«, november 2023, at der frem til 2030 er afsat midler ud over det demografiske træk, og at der efter 2030 er afsat midler til både demografi- og velstandskorrektion af velfærden. Vil ministeren i den forbindelse oplyse:

- Hvor høj en offentlig forbrugsvækst i pct. der er behov for årligt fra 2023 til 2030, for at det fulde demografiske træk inklusive korrektion for velstandsudviklingen er dækket? Forbrugsvæksten ønskes opgjort for hvert år i mia. kr. (i både 2023-kr. og 2024-kr) og pct. frem til 2030?
- Den årlige forbrugsvækst i punkt a uden korrektion for sund aldring?
- Hvor stor en andel »sund aldring« udgør både i beløb og procent?
- Hvor meget det offentlige forbrug stiger i reformforløbet i regeringens 2030-plan, når udgifterne til forsvar henholdsvis klima og grøn omstilling trækkes fra? Den årlige realvækst bedes opgjort i pct. og i mia. kr. fra 2023 til 2030. Det bedes angivet, hvor stort et beløb der mangler i de enkelte år for at opnå den fulde demografi- og velstandskorrektion.

Svar

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør, hvor meget ressourceanvendelsen til offentligt forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes, at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret.

Beregningen af det demografiske træk er senest opgjort i forbindelse med *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027*, august 2023. I tabel 1 fremgår væksten i det demografiske træk frem mod 2030 – både opgjort i 2023-priser og 2024-priser. Fra 2023-2030 skønnes væksten at udgøre 19 mia. kr. i 2023-priser og 19³/₄ mia. kr. i 2024-priser.

I Finansministeriets fremskrivninger efter 2030 indgår et beregningsteknisk princip for udviklingen i det samlede offentlige forbrug, der svarer til udviklingen i det demografiske træk samt en velstandsopskrivning. Dette beregningstekniske princip for det samlede offentlige forbrug fremgår ligeledes af tabellen.

Tabel 1**Væksten i det demografiske træk frem mod 2030 med beregningsteknisk velstandsopskrivning**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030 (gns.)	2024-2030 (akk.)
Pct.-vis vækst									
Vækst i det demografiske træk	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	-
Vækst i det demografiske træk tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	-
Mia. kr. (2023-priser)									
Vækst i det demografiske træk	2	2	2½	2¾	3	3¼	3½	2¾	19
Vækst i det demografiske træk tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	4¾	4¾	5¼	5½	6	6¼	6¼	5½	38¾
Mia. kr. (2024-priser)									
Vækst i det demografiske træk	2	2	2½	3	3¼	3½	3½	2¾	19¾
Vækst i det demografiske træk tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	5	5	5½	5¾	6¼	6½	6½	5¾	40½

Anm.: Væksten i det demografiske træk er beregnet på baggrund af det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger. Det langsigtede fremskrivningsprincip svarer – ved gældende antagelser om varekøbskvoten i det offentlige forbrug og om produktivitetsvæksten i de private erhverv, der leverer til offentligt varekøb mv. – til, at væksten i det offentlige forbrug med det beregningstekniske princip er ca. ½ pct.-point højere pr. år end væksten i det demografiske træk.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023 og egne beregninger.

I beregningen af det demografiske træk indgår en korrektion for delvis sund aldring, idet stigende levetid betyder, at en faldende andel i hver aldersgruppe vil være i de sidste leveår, hvor sundhedsudgifterne erfaringsmæssigt er størst. Korrektionen medfører, at aldersgrupper, der i dag har relativt høje gennemsnitlige sundhedsudgifter, som følge af en stor andel i de sidste leveår, i fremtiden vil have færre gennemsnitlige sundhedsudgifter, i takt med at restlevetiden stiger, og en mindre andel af aldersgruppen befinder sig i de sidste leveår.

I tabel 2 nedenfor fremgår et skøn for væksten i det demografiske træk ekskl. korrektionen for delvis sund aldring, herunder inkl. beregningsteknisk velstandsopskrivning frem mod 2030.

Tabel 2

Væksten i det demografiske træk frem mod 2030 med beregningsteknisk velstandsopskrivning ekskl. korrektionen for sund aldring

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030 (gns.)	2024-2030 (akk.)
Pct.									
Vækst i det demografiske træk ekskl. sund aldring	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	-
Vækst i det demografiske træk ekskl. sund aldring tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1	-
Mia. kr. (2023-priser)									
Vækst i det demografiske træk ekskl. sund aldring	2½	2½	2¾	3¼	3½	3¾	4	3¼	22½
Vækst i det demografiske træk ekskl. sund aldring tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	5¼	5¼	5¾	6	6½	6¾	6¾	6	42¼
Mia. kr. (2024-priser)									
Vækst i det demografiske træk ekskl. sund aldring	2½	2¾	3	3½	3¾	4	4	3¾	23¾
Vækst i det demografiske træk ekskl. sund aldring tillagt beregningsteknisk velstandsopskrivning	5½	5½	6	6¼	6¾	7	7	6¼	44

Anm.: Se anmærkning til tabel 1.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023 og egne beregninger.

Korrektionen for sund aldring reducerer årligt væksten i det demografiske træk med 0,1 pct.-point svarende til ½ mia. kr. i hvert år frem mod 2030, jf. tabel 3.

Tabel 3

Isoleret virkning af korrektion for delvis sund aldring på væksten i det demografiske træk frem mod 2030

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030 (gns.)	2024-2030 (Akk.)
Pct.-point forskel	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-
Ændring i mia. kr. (2023-priser)	-½	-½	-½	-½	-½	-½	-½	-½	-3
Ændring i mia. kr. (2024-priser)	-½	-½	-½	-½	-½	-½	-½	-½	-3

Anm.: Se anmærkning til tabel 1.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023 og egne beregninger.

I spørgsmål d ønskes en opgørelse udviklingen i det offentlige forbrug inkl. reformprogrammet, politiske prioriteringer mv. fra regeringens 2030-plan. Det bemærkes, at der i 2030-planen ikke på forhånd er besluttet en profil for indfasningen af de politiske tiltag og prioriteringer og dermed heller ikke hvad de vil indebære for den årlige offentlige forbrugsvækst. Regeringen vil løbende træffe

beslutning om og fremlægge forslag til indfasningen af prioriteterne anført i 2030-planen, herunder i forbindelse med de årlige bevillingslove.¹

I regeringens 2030-plan fremgår det, at med regeringens reformprogram mv. vil der være plads til en samlet vækst i de offentlige forbrugsudgifter på 1,4 pct. i gennemsnit i 2024-2030, svarende til en samlet stigning på 58 mia. kr. (2023-priser), *jf. DK2030 – Danmark rustet til fremtiden, november 2023*. Det skal dog bemærkes, at opgørelsen tager afsæt i beregningstekniske forudsætninger om en række kommende tiltags virkninger på den højest mulige offentlige forbrugsvækst, *jf. nærmere i Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 56 (Alm. del) af 14. november 2023*.

Endvidere fremgår det af 2030-planen, at der efter udgifterne til løft af forsvarsudgifterne til 2 pct. af BNP og grønt råderum er plads til en gennemsnitlig årlig forbrugsvækst på linje med det beregningstekniske princip, svarende til 1,0 pct. om året, *jf. også tabel 4*.

Tabel 4

Den højest mulige offentlige forbrugsvækst inkl. reformprogram, politiske prioriteringer mv. fra regeringens 2030-plan

	Akk. vækst, mia. kr. (2023-priser)	Gennemsnitlig årlig vækst, pct.
Højest mulig offentlig forbrugsvækst i 2024-2030		
Reformforløbet i regeringens 2030-plan (inkl. reformprogram, politiske prioriteringer mv.)	58	1,4
- heraf ekskl. løft af forsvarsudgifter til 2 pct. af BNP frem mod 2030	43	1,0
- heraf ekskl. løft af forsvarsudgifter til 2 pct. af BNP frem mod 2030 samt reservation til det grønne råderum	40½	1,0

Anm.: Det finanspolitiske råderum er korrigeret for midlertidige udgifter forbundet med håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler på forslaget til finanslov for 2024 til at dække merudgifterne ved en evt. forlængelse af særloven, samt ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. Desuden er råderummet korrigeret for driftsudgifter i regi af Ukraine-fonden.

Den højest mulige forbrugsvækst inkl. reformprogrammet og de politiske prioriteringer mv. fra regeringens 2030-plan er opgjort på baggrund af en række beregningstekniske forudsætninger *jf. nærmere i Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 56 (Alm. del) af 14. november 2023*.

Kilde: *DK2030 – Danmark rustet til fremtiden*, november 2023 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

¹ Se også *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 108 (Alm. del) af 8. januar 2024*.